

Мила СЕЛАКОВИЌ

ГАБИЧКИТЕ-КАКО МОЖЕН ЕТИОЛОШКИ ФАКТОР НА АУТИЗМОТ

Можна поврзаност на габичката *Candida albicans* со аутизмот, или со другите развојни нарушувања, како што се, на пример проблемите во учењето, неправилниот развој на говорот, нарушувањето на вниманието и други нарушувања, веќе дваесет години е тема на дебати во лекарските кругови.

Во рамките на проектот *DAN (Defeat Autism Now)* за габичките имаат пишувано и зборувано д-р *William Shaw (1)*, професор по хемија и токсикологија на Универзитетот во Мисури, директор на детската болница во Канзас Сити и директор на најголемата биохемсика лабораторија во тој град. Покрај името на овој професор стојат уште седум вакви титули. Друг е *William Crook (2, 3)* педијатар и алеголог од Тенеси, автор на повеќе книги за етиологијата на развојните нарушувања, или, како што го нарекуваат „алфа и омега“ на американската академија за алергија и имунологија.

Candida albicans е габичка слична на квасецот што е нормален жител на нашето тело. Се наоѓа во слuzницата на желудникот на цревата и вагината. Тоа е бела скрама во устата и на јазикот на бебето. Инаку, зборот *candida* на латински јазик значи бела пена на езеро.

Определени услови можат да предизвикаат раст на габичките што доведува до многу компликации: интестинални, односно цревни проблеми (опстипации, дијареи, гасови), подуеност на стомакот, прекумерено допирање на гениталиите, незадржлива потреба за внесување на јаглени хидрати (слатко, тесто, колачи, слатко овошје). Забележано е дека по земањето на јаглени хидрати се засилува хиперактивноста 15–20 минути, по што исчезнува хиперактивноста. Покрај наброеното се јавува и *непријатен мирис на косата и на нозете, мирис на ацетон од устата, јадеж на кожата, замор, летаргија, депресија, инсомнија, проблеми во однесувањето, изглед на подуеност.*

ЦИКЛУС-можен механизам за настанување на аутизам од габичките

Познато е дека некои мали деца имаат чести респираторни, особено инфекции на увото, што се лечат со разни антибиотици доаѓа до често повторување на антибиотиците што неминовно доведува до промена на цревната флора. Имено, *Shaw* нагласува дека габичките се јавуваат во два облика: во висечки поединечно и во форми на колонии. Ензимите, како што ја прекинуваат фосфолипазите и протеазите линијата на цревната слuzница за да ја допрат колонијата габички на сидовите од цревата. На тој начин се создава отвор што доведува до состојба што се вика синдром на „**црева што течат**“. Кај толку зголемениот пермеабилитет на слuzницата на цревата, доаѓа до зголемена апсорбција на ендо и на ентеротоксините, на разни

токсични материи од околината, на вируси, потоа на големи несварени молекули на храна (казеин од млекото, глутен од житарици) кои практично се предизвикувачи на мошне сериозни сензибилизации и на алергии. Некои од тие габични метаболити го инхибираат Кребсовиот циклус (еден мошне важен биохемиски процес во организмот од каде што клетките добиваат енергија), па настанува tartaric acid (преку кој што ги откриваме габичките од урината). Големата количина на габичниот шеќер **арабиноза** може да го блокира, да го инхибира производството на гликоза, што го доведува до хипергликемија детето и до натамошни компликации во функцијата на мозокот.

Покрај синдромот „црева што течат“ е можен уште еден механизам за настанување на аутизам предизвикан од габичките. Професор *Shaw* подвлекува дека имунологот *Gupta* утврдил дека голем процент аутистични деца имаат намален имунитет. До тоа може да дојде и поради генетскиот недостаток на ензимот миелопероксидаза преку кој белите крвни зрнца ги уништуваат габичките.

Се смета дека габичките имаат засилен афинитет кон есенцијалните масни киселини, а недостатокот од нив може да игра улога во настанувањето на клиничката слика на аутизмот.

Кога се знае ова, што да се прави?

William Crook како превентива за евентуалните первазивни развојни нарушувања или аутизмот го предлага следното:

1. Кога ќе почне инфекцијата, не треба по секоја цена веднаш да се оди кај лекар по антибиотици. Да се направи обид со превентива самиот организам да се избори.
2. Да се проемени исхраната, да се исклучи млекото и другите производи засладени со шеќер и концентрирани засладени сокови. Наместо тоа да се конзумира доста вода и природни незасладени сокови.
3. Кога ќе се развие респираторна инфекција да се даде:
  - една лажица прав витамин Ц растворен во 200 мг вода, да се заслади со неколку лажици сахарин, или со некој природен сок, и да се дава на секои 3 часа по една лажица.
  - да се направи раствор Zn сулфат и да се дава 1–2 мг четири пати на ден. Цинк сулфатот, како и витаминот Ц го зголемуваат имунитетот.
  - ако се воведо антибиотици веднаш да се ординира Нистатин пудра 250 единици покрај секоја доза антибиотик. Не се препорачува Mucostatin затоа што е засладен.
  - да му се даде на детето (купено во продавниците за здрава храна или во аптека) капсула или 14 лажици *Lactobacillus acidophilus* (liobif) покрај секоја доза антибиотик. Да се пие доста јогурт.

- кога ќе се прекине со антибиотиците Probiotin треба да му се дава уште неколку недели, зашто Nistatin–от ги уништува габичките, а Probiotin–от ја заменува нормалната флора.

Д-р Crook нагласува дека не се сите деца „поврзани“ со габичките, но сепак треба да им се дадат антифугални лекови и диета без шеќер. Секако треба да им се даваат:

- *кај децата што биле често под антибиотици поради ушна инфекција,*
- *на децата што имале нормален развоен статус од 6-18 месец,*
- *на децата кај кои аутистичниот синдром се развил во третата година.*

Проф. William Shaw препорачува прво тестирање на урината на габичките, па вклучување на нистатинот, зашто некои деца немаат проблем со габичките, туку со некои специфични бактерии како на пример од родот клостридии. Тој препорачува тестирањето на урината да се направи на почетокот, по еден месец по воведувањето на терапијата, а потоа на секои три месеци до крајот на лекувањето.

Ако се установат габички, веднаш треба да се вклучи нистатинот и тоа 500.000–1.000.000 единици четири пати дневно. Тоа е добро поднослива супстанца која од цревата речиси се апсорбира, дури иако се дава во големи количини. Фунгицидот може и без пречки да се дава една година. Најдобро во пудра во незасладена форма, а постојат уште капсули, таблети и вагиналети. Се дава од 3–12 месеци. Покрај тоа, се воведува *Lactobacillus acidophilus*, потоа продукти на лук, витамини А, Ц, Д, Е и Б, потоа минерали Са, Mg, Zn и Se. *Веднаш мора да се започне со диета укинување на шеќерот, на сите колачи, сите прехранбени продукти со концентриран шеќер, леб и производи со квасец, печурки, димено месо и сланина и се друго врз база на алкохол и квасец.*

Се дава свеж зеленчук, масло од семки, риба, јајце и вода.

По три месеци децата треба да се испитаат на пептиди и алергија, а потоа според резултатите да се вклучи диета на казеин и глутен и на верификувани алергени. Имено, установено е дека постои врска меѓу габичките и пептидите и алергенот поради синдромот на „цревата што течат“. Антифугалните лекови, со диета и соодветни нутриенти и пробиотици, можат во голема мера да ја зацелат наведената промена на цревата. По ваквата терапија најчести коментари на родителите се следните:

- големиот напредок во регулирањето на хиперактивностите
- подобриот контакт со очите
- зголемувањето на вокализацијата
- подоброто спиење
- подобрата концентрација
- смалувањето на компулсивното однесување, самоповредување итн.

Заклучок

Мора да се мисли на габичките во рамките на етиолошките фактори за аутизмот.

Тестирањето на урината според методата на проф. W. Shaw се работи во сите поголеми лаборатории во САД. Во рамките на тој тест, освен докажувањето на постоењето на габички, можат уште да се направат проби за докажување на досега идентификуваните болести со грешка во метаболизмот, недостаток на витамини и постоење на ненормалните метаболити на катехоламинот, допаминот, серотонинот. Засега може да се испита постоењето на 62 супстанции и следствено на тоа да се преземат соодветни мерки на лекување.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Shaw, W. (1998) *Biological Treatments for Autism and PDD*
2. Crook W. (1990) *Tracking down Hidden Food Allergies*, Profesional Books: Jackson, TN
3. Crook W. (1986) *The yeats connection*, Profesional Books, Jackson, TN
4. Трудови од Втората ДАН конференција во Сан Диего, 1997
5. Трудови од Четвртата ДАН конференција во Cherry Hill, 1999.

Mila SELAKOVIC

YEASTS AS A POSSIBLE ETIOLOGICAL FACTOR OF AUTISM

Yeasts have to be considered as an etiological factor of autism. Urine testing by professor W. Shaw's method is being done in all major laboratories in the USA. Tests for proving the existence of unidentified diseases with a fault in metabolism, lack of vitamins and the existence of abnormal metabolites catecholamine, dopamine, and serotonine can be done. The existence of 62 substances can be tested for time being, and according to that, adequate treatment can be undertaken.